

ab mer
avtotehna

GLASILO

Št. **9**

LETO 2

SEPTEMBER 1976

»Urangst«

Kar navadili smo se že, da so za zaostritev na avstrijskem Koroškem, če sodimo po poplavi najrazličnejših uradnih (kancler Kreisky) ali poluradnih izjav, krivi vsi drugi samo avstrijska notranja politika ne. Tako je kriva Zveza koroških partizanov in Jugoslavija (odlikovanje koroških partizanov), kriv je jugoslovanski tisk, kriva je nestrpnost koroških Slovencev, ki »ne razumejo urejanja manjšinskih vprašanj«.

Če bi ob vsem tem dejali, da smo ogorčeni, je to zelo mil izraz, kajti upravičeno nas skrbi, da našo roko prijateljstva nekateri krogi še vedno zavračajo, če ne drugače, pa še vedno bolj z nestrpnimi opozorili o nekakšnem Urangst (prastrah) pred Slovenci ali celo Slovani. In prav ta prastrah naj bi bil pogojen z dogodki zgodovine, ki sicer vsakega poštenega in objektivnega opazovalca ali poznavalca prepričujejo povsem drugače. Če drugega ne smo pri nas že zdavnaj opustili izraze o zmagovalcih in premagancih, ker smo prepričani, da problemov današnjega sveta ni mogoče urejati drugače kot s prijateljstvom, spoštovanjem in razumevanjem. To pa ne pomeni, da smo pozabili na prisego na Mein Kampf, ki so pognale v smrt milijone ljudi, da je leta 1938 od 4.484.000 Avstrijcev, ki so imeli volilno pravico, volilo za Hitlerja 4.453.000, proti pa je glasovalo 11.929 Avstrijcev. Zato niti ni čudno, če mnogi še danes nosijo kljukaste križe, če brutalno nastopajo proti vsakomur, ki nosi transparente o skupnem boju proti neonacizmu.

Takšne zgodovine nismo preživeli, da bi jo pozabili; nauki so preveč dragoceni. Ravno zaradi tega toliko bolj bode v oči dejstvo, da tako napreden in demokratičen državnik (kancler Kreisky) pristaja na tako nazadnjaške in nedemokratske teze kot je »Urangst«. Namen teh besed ni želja žaliti Avstrijca, ki misli drugače, zlasti ne novih generacij, ki niso krive za preteklost, ampak opomniti na »vprašanje, ali ne bi bil južno od Karavank upravičen neki prastrah (Urangst), nasproten tistemu, ki ga nemški šovinisti razglašajo na Koroškem«.

Prelepe naše planine — cilj naših planincev

Čestitamo!

*Svim članovima predstavništva Skopje
za Dan ustanka 11. oktobar*

O zakonu o združenem delu

(PA ŠE TOLE)

Do danes smo o zakonu o združenem delu pisali v našem »Glasilu« petkrat (od št. 4 do št. 8 1976). Vsebinski prispevkovi je bila različna. Izbrana mogoče osebno, mogoče po naključju, vsekakor pa v želji, da tudi z našim glasilom pripomoremo k razmišljanju, kako v našem podjetju pristopiti k razlagi med starim in novim, kako bomo pri nas morali popraviti ne samo razne akte in sporazume, temveč tudi naše odnose, naša gledanja na svet itd.

Resnici na ljubo v našem podjetju kakšne posebne razprave o novem zakonu nismo imeli (eno samo »predavanja«), ker boja nimamo dovolj časa, ker delamo sedaj na tem sporazumu, sedaj na onem, pa na sistemizaciji in eno sprejmemo, druge pa ne. Kadri odhajajo — »brez njih tudi prave razprave ni« — ker eni osnutka ne poznajo, ker družbeno politične organizacije ne... itd., itd.

Pravijo, da je osnutek zakona o združenem delu zelo zahteven, da je potrebno veliko družboslovnega znanja, če ga hočeš dojeti v vsej politični, sociološki in pravni razsežnosti.

Recimo, da je temu tako, čeprav ne bi veljalo precenjevati takšne težine, pač zato ne, ker naposled odprti problemi sodobne družbe nikoli niso preprosti in zahtevajo zmeraj precej umskega napora in znanja, **še posebej dialektičnega marksističnega mišljenja in presojanja.** Gre pri tem za neko misel:

»Naj je tekst osnutka, ki je (bil) v razpravi, še tako zahteven in tudi nadroben v svojih organizacijskih, sistemskih in praktičnih izpeljavah in določbah, **ga prežema v celoti moralna in etična vsebina, rekli bi lahko delavska in komunistična morala.**«

O tej plati osnutka nemara ne razmišljamo dovolj, ker nas praktični razlogi uporabe zakona o združenem delu silijo od teoretičnih razmišljanj k dejanjem, k spreminjanju razmer. In to je seveda neogibno. Pa vendar je zakonski osnutek pomembno prelomno dejanje, ki ponuja delovnim ljudem ustrezno orožje za spopad s podedovano lastninsko zavestjo, z njenimi moralnimi in etičnimi deformacijami, z egoizmi, birokracijami, elitništvom in v pluralizmu zavitim oblastništvom. Glede teženj po osvobajanju dela in uglasitvi odnosov na temelju družbene lastnine v proizvodnji in celotni družbeni reprodukciji osnutek zakona prav spodbuja revolucionarno utrjevanje komunistične morale in etike.

Glede teh vrednot se spaja z vsem progresivnim, kar človeštvo združuje v spopadu z vsemi oblikami odtujenosti, izkoriščanja, nadvlade in manipulacije

Opira se na tisti del zdravega ljudskega nagona, ki je v najbolj mračnih obdobjih izkoriščanja in teptanja človekove svobode ključoval lastninskemu egoizmu in nemoralu, ki se je vedno znova v svojem ljudskem vrenju usmerjal s takimi ali drugačnimi sred-

vseh okoljih, **samoupravno organiziranost in delovanje sistema ter uveljavljanje ustave, potem gre prav toliko za to, da hkrati vplivamo na zavest, spreminjamo neznanje v znanje, neosveženost v osveženost, stihijo v zavestno obvladan in načrtovan proces, da se spopadamo z nemoralno itd.**

Težave in odpori, neznanje in nesposobnost, imajo poleg svojih konkretnih lastnosti tudi svoje idejne zavestne primese iz preteklosti.

Birokratska samovolja, tehno-kratska vzvišenost, elitni-

Družbena lastnina je skupna lastnina vseh, ki delajo, s tem pa tudi lastnina vsakega posameznega delovnega človeka v toliko, kolikor mu zagotavlja pravica do dela z družbenimi sredstvi z vsemi tistimi njegovimi neodtujljivimi pravicami, ki so povezane s to temeljno pravico do dela.

Te pravice pa vključujejo tudi pravico do prisvajanja sredstev za osebno in skupno porabo po delu pod enakimi in enakopravnimi pogoji z drugimi delavci.

EDVARD KARDELJ

(iz govora na 3. seji CK ZKJ)

stvi k poštenosti in pravičnosti ter humanim odnosom med ljudmi.

V teh razsežnostih se je socializem rojeval zelo zgodaj, dokler ni dosegel svoje znanstvene teorije, ki mu je mogla postaviti ločnico med neustvarljivim in možnim, realnost v izbiri sredstev in zaporedje revolucionarnih dejanj.

Osnutek zakona o združenem delu je nadaljevanje ljudskega odpora proti nemoralni lastninski družbi, ki stremi k osvobajanju dela in novi družbeni integraciji na temelju družbene lastnine. Ne želi torej reformirati le sistema samoupravne organiziranosti, ampak sredi neposredne samoupravljalne prakse spreminjati tudi zavest, utrjevati razredno vsebino preobrazb, komunistično etiko in moralo. To utrjevanje neogibno pomeni spopad in izostren razredni odnos do podedovanega, preseženega, objektivno družbeno protislovnega in konfliktnega.

Ko posebej poudarjamo, da moramo v javni razpravi preverjati stanje in razmere v

ška vsevednost in ekskluzivnost, cehovska in lokalistična zaplankanost, provincializem ali breztalni kozmopolitizem ter razredno mračništvo protiljudskega oblastništva so dediščina meščanske in malomeščanske duhovne klime. Ti pojavi so še navzoči v naši družbi, iščejo si ugodnih tal v spremenjenih družbenoekonomskih odnosih, v prisvajanju in odtujevanju rezultatov dela, v ostankih etatistične manipulacije s sredstvi, v pojmovanjih, da poleg samoupravljanja obstaja še neki »višji« interesi, ki jih zmorejo zadovoljiti le oni.

Nosilci lokalizma, skupinsko lastniški pogledov in navad so dediči buržoazne morale. **Provincializem,** ki spremlja buržoazijo od prvih koncentracij gospodarske in politične moči za mitnicami cehovskih mestec je družbenogeografski okvir lastninskega egoizma in politikantstva, birokratskega elitništva in klerikalizma ter mešetarski trg razprodajalcev vseh vrst liberalističnih fraz in parol. Je poligon za izsiljevalce in minerje družbene in nacionalne soodvisnosti in enotnosti. Ta provincialni okvir, čeprav je zrahljan, je obvladoval izživiljanje liberalizma, v nedavni preteklosti se je kdaj pa kdaj potuhnil za lokalističnimi pritiski in odpovedmi solidarnosti za užaljenostjo in zapostavljenostjo. Usmerjen je na prisvajanje dohodka in na družbena sredstva, v čemer je edina njegova moč in družbena nevarnost.

Tudi družbena lastnina sama po sebi ni zavarovana pred egoistično, lastninsko prisvajalsko mentaliteto, lahko je celo blokirana v svoji družbenoreproduktivni funkciji v neposrednih praktičnih rešitvah, ko gre za načrtovanje, združevanje dela in sredstev, dohodkovne odnose, svobodno menjavo dela, samoupravno interesno organiziranost in odločanje znotraj proizvodnje in širše družbene skupnosti. **Ustava in zakoni so sredstvo za izpodreževanje teh pojavov.** Najmočnejše orožje pa je vsekakor prepričanje, zavest o nujnosti uveljavljanja ne samo novih pravnih norm, **ampak tudi nove socialistične morale.**

Nedvomno je (bila) razprava o osnutku zakona o združenem delu pri nas priložnost za revolucioniranje delavske razredne zavesti. Pomeniti mora začetek boja za osveščanje in degradacijo nemoralnih pojavov v samoupravljalni praksi. **Zakon prinaša norme in sankcije,** ki utrjujejo družbeno odgovornost in ostrijo zavest o posameznih in skupnih obveznostih in pravicah v ustvarjanju in delitvi. Toda nova pravila obnašanja v združenem delu mora utrjevati tudi idejna in moralna akcija, razreden posluš za moralno, pošteno in pravično. V teh stvarih nemara ni potrebno toliko znanja, kot je potreben prav ne vulgar, human a tudi nepopustljiv revolucionaren razredni odnos do nemoralnih dejanj, dvoličnosti in votlega frazerstva.

Davne težnje po pravičnosti in moralni družbi, danes zavestno in znanstveno spo-

tu. V tem smislu nismo odgovorni le sebi. Naše izkušnje nam povedo, da smo se vselej bili za novo sredi te naše in širše družbene realnosti, ki nam je vedno znova poti-

Rekli so...

Proti domišljavosti se lahko bojuješ samo s smehom; to je tudi edina značajska napa-ka, ki se ji lahko smeješ.

HENRI BERGSON,
francoski filozof

Politika je oder, na katerem je šepetalec pogosto slišati bolj razločno kakor igralce.

IGNAZIO SILONE,
italijanski pisatelj

Človek je na žalost zelo komična figura in tisti, ki to noče biti, je najbolj komičen.

ALFRED POLGAR,
avstrijski politik

skala na pot prijatelje in zavestnike, pa tudi sovražnike.

Naša moralna moč ni bila le postranska nalepka v lastni družbeni preobrazbi, bila je merilo uspešnosti v družbenem razvoju, v delavskem gi-

Delovni ljudje in občani morajo biti ustvarjalno vključeni v razpravo o osnutku zakona o združenem delu, ter konkretno akcijo za poglobljanje socialističnih samoupravnih odnosov. V tej luči je treba temeljito proučiti dosedanje rezultate na področju uveljavljanja srednjeročnih razvojnih programov. Pri tem morajo v delovnih organizacijah nameniti posebno pozornost zlasti bodoči samoupravni organiziranosti, dohodkovnemu povezovanju, delovnim programom, združevanju dela in sredstev, investicijski politiki, povečanju produktivnosti in izvoza, uresničevanju stabilizacijskih programov in gospodarskega razvoja podjetja.

znane v socialistični teoriji in praksi, nadaljuje zakon o združenem delu in kot jih je sicer začrtala ustava. Gre za mnogo več kot za vključevanje progresivnih ljudskih teženj. Smo na prelomnici med svetom, kakršen se vleče iz preteklosti s svojim izkoriščevalstvom, podrejanjem in nadvlado in med svetom, kakršen bo jutri — socialističnim, to nam daje ceno, ugled in naloge v progresivnem sve-

banju in v odnosih v svetu. Bila je (naša moralna moč namreč) sredi revolucionarne teorije in prakse njen nepogrešljivi del, njeno gibalno središče. To ostaja tudi danes. In jutri. Za to je tak zakon globoko moralno dejanje. Komunistična idejnost in morala pa sta trdni opori, ko se borimo za nove vrednote in premagujemo v naši zavesti dediščino preteklosti.

GV

Komercialisti in prodajalci, pozor!

POMEN PREVZEMA BLAGA IN SKLEPANJA PISMENIH POGOVB

Zakon o zavarovanju plačil (Ur. l. SFRJ, št. 60/75 in 13/76) je že dokazal, da je bilo nujno začeti z ukrepi za spoštovanje uzanc in ostalih trgovskih običajev. Toda kljub vsem zakonskim določilom pri vseh delavcih še ni v »krvni« občutek za resnično poslovno v okviru lastne zmožnosti. Vse preveč se še posluje po navadah ali intuiciji, ki pa se ponavadi konča s tem, da smo izigrani. Vprašanje je samo, kako intenzivno delovna organizacija v danem trenutku posluje in kakšne so za to posledice.

V skladu z 2. členom zakona o zavarovanju plačil se dolžniško-upniško razmerje **vzpostavi s pogodbo**, nastane pa takrat, ko dolжник sprejme blago, ali ko se storitev v celoti ali delno opravi. Izjema so investicije, za katere mora biti pogodba sestavljena pismeno! Posebno moramo biti pozorni pri danih ponudbah, da so komih pletne, in zajeti vsi prodajni pogoji v smislu sprejete poslovne politike. Pri nabavah usmerjamo našo pozornost na sprejete ponudbe in se dogovarjamo, s katerimi pogoji bomo blago ali storitve sprejemali ali prevzemali (Splošne uzanice 4—9). Zavedati se moramo, da posel s podpisom pogodbe še ni zaključčen in da se na njega vežejo opravila komercialno-tehnične in računovodsko-finančne narave.

Tu pa se začnajo prve težave, če službe v podjetju niso usklajene ter informiranost ni pravilno sektorsko organizirana.

Iz prakse lahko ugotavljamo, da je največ napak:

a) Pri nabavah, ki niso vezane na letne pogodbe:

— se ne dogovarja za skonte;

— obresti niso dogovorjene (tako lahko obračunavamo le 8% zamudne obresti);

— ni pogojev ali dogovorov od frankaturi (kar lahko predstavlja velike izdatke);

— ni dogovorjenih rokov dobav in penalov za nedobavo v rokih;

— ni dogovorjenih rokov in načinov plačila;

— dogovori niso posredovani ustreznim službam.

b) Pri prodaji (ponudbi), ki ni vezana na letne pogodbe:

— načini plačila (variate in instrumenti plačila);

— dogovor za zaračunavanje 12% obresti, če ni plačano v rokih;

— ugotavljanje plačnika računa (na dokumentih);

— ni zahtevkov za potrjevanje ponudb s strani kupcev.

Vse navedeno nas sili, da začnemo razmišljati o organiziranem pristopu planiranja nabave, prodaje in sklepanju letnih pogodb, v katerih se strokovno obdelajo vsi bistveni elementi predmeta pogodbe, kar velja tudi za našo delovno organizacijo, ki s širokim spektrom predmeta poslovanja odpira problematiko različnih vrst pogodb: prodaji na malo, na debelo, čistih servisnih storitev, storitev uvoza in izvoza, zastopniško-konsignacijske dejavnosti in dejavnosti v DSSS (kreditni posli, investicije itd.).

Na podlagi pogodb se vzpostavi dolžniško-upniško razmerje — nastane pa v smislu zakona, ko je blago sprejeto.

S pojmom sprejeto je mišljeno naslednje:

— da je blago dostavljeno dolžniku (kupcu) na dogovorjeno mesto;

— da je dolжник opravil vse potrebno, da potrdi prejem v smislu sklenjene pogodbe (kontrola kvalitete, kvantitete, tehničnih lastnosti itd.).

Tu lahko opozorimo na naslednjo posebnost, da se s pogodbo lahko določa nastanek datuma dolžniško-upniškega razmerja, ki je zato različen od sprejema blaga za opravila kvalitativno-tehnične kontrole. To pa je mogoče le s pismeno pogodbo (primer: Iskra — nabava). Opozoriti moram, da faktura nima nobenega pomena za nastanek upniško-dolžniškega razmerja. Dolжник - prejemnik blaga je dolžan dolg pravočasno poravnati, čeprav ne prejme fakture. Zato so komercialisti dolžni, da spremljajo pogodbeno določen sprejem blaga in zakonsko določen rok za plačilo sprejetega blaga (15 dni), glede na datum, ko se blago mora plačati dobaviteljem. Komercialisti so dolžni, da dajo službi sredstev nalog za plačilo prejema blaga ne glede na to, če ni fakture! Kajti pri sklepanju pogodbe morajo biti znani vsi elementi kalkulacije za formiranje prodajne cene ali ponudbe.

Navedeno razmišljanje, ki ima podlago v zakonskih predpisih in tudi v dosednji praksi pri spremljanju posameznih poslov v naši delovni organizaciji, me sili k ugotovitvi, da se vse premalo zavedamo pomena in vloge pogodbe, ki je lahko imenovana tudi zaključnica. Vzroki pa so različni:

— pomanjkljiva organiziranost vodenja poslov glede nosilca posla;

— premajhno spremljanje poslov;

— prevelike kompetence referentov glede poslovnih odločitev;

— premajhna kontrola in strokovni nadzor nad odločitvami;

— neusklajenost med posameznimi strokovnimi službami.

V primerih, ko pride do reklamacij, kar se v glavnem ugotavlja ob sprejemu blaga, je potrebno ugovarjati kvaliteti - kvantiteti blaga ali storitev ter dati blago dobavitelju na razpolago. V takih primerih ne nastane dolžniško-upniško razmerje.

Da sem se odločil obnoviti načela navodila generalnega direktorja št. 1/76, je razlog v odstopanjih in površnosti pri sklepanju dogovorov, opozoriti pa moram, da budnost SDK ni nič manjša ter da število prijav za gospodarske prestopke raste. Vsi se moramo zavedati, da se vzporedno s kaznjivo odgovorni osebi prisluži kazni tudi DO oziroma TOZD.

Pomočnik dir. GRS
ANTON PLEVČAK

Akcij mladinskih delovnih brigad je konec! Ali so na tej sliki mladinci iz Avtotehne? Mogoče jih ni — mogoče so bili drugje — ali kdo to ve?

Naš delegat poročča

Poročilo občine Ljubljana-Šiška o rezultatih gospodarjenja v OZD in TOZD na področju gospodarstva za obdobje januar—junij 1976.

Tako kot OZD in TOZD morajo tudi občinske skupščine in njeni izvršni sveti sestavljati periodična poročila o ugotovljenem uspehu ali neuspehu in jih posredovati najširši javnosti. Takšen polletni pregled sta izvršni svet in Skupščina občine Ljubljana-Šiška posredovala v gradivu za septembrsko sejo občinske skupščine, kjer sem dobil tudi vse podatke. Ker je velik del zaposlenih v Avtotehni prav na področju šišenske občine, menim, da je prav, da zvezo na kratko o posameznih ugotovitvah te občine.

Polletni pregled gospodarjenja ima cilj, da z analizo stanja pogojev, vzrokov in gibanj da odgovor, kako gospodarimo in izpolnjujemo prevzete obveznosti in planske naloge. Podatke za takšno analizo dobijo občinske skupščine iz bilanc in iz dokumentov ter obrazcev, ki jih morajo TOZD posredovati.

Na področju občine Ljubljana-Šiška je 127 temeljnih organizacij združenega dela in sicer:

Industrija	58
Kmetijstvo	1
Gradbeništvo	11
Promet	5
Trgovina	23
Gostinstvo	4
Obrt	23
Komunalna dejavnost	2

V večini TOZD je čutiti stabilizacijsko prizadevanje in doslednejše spoštovanje zakonskih predpisov. Iz podatkov je razvidno, da je porast celotnega dohodka za 12,3% nevzpodbuden (ob plačani realizaciji le 3,2%).

Od 127 analiziranih TOZD je doseglo:

— manjši dohodek, manjša porabljenost sredstev — 14 TOZD;

— večji dohodek, manjša porabljenost sredstev — 25 TOZD;

— večji dohodek, večja porabljenost sredstev — 13 TOZD;

— manjši dohodek — 47 TOZD;

— in večja izguba na sub-stanci — 14 TOZD;

— primerjava ni možna (zaradi novo konstituiranih) — 14 TOZD.

Močno so se povečale zaloge nedokončane proizvodnje 32,4% in gotovih proizvodov z 21,3%. Ob 1,6% povečanja zaposlenih so se povečali tudi osebni dohodki in sicer za 24,6%. Na drugi strani pa je takoj moč ugotoviti uvedbo novega plačilnega sistema, ki je pripomogel, da so sredstva na žiro računih porastla kar za 138,2% in je padlo število kupcev za 52,7%. V porastu je tudi amortizacija in sicer za 27,4%.

Padec ostanka dohodka za 62,2% (bruto se je povečal za 24,6%) spreminja lanskoletno razmerje 67,2:32,8. Tako je letošnje delitveno razmerje med bruto OD in ostankom dohodka 87,1:12,9. Občinska skupščina je ugotovila tudi, da so nekatere delovne organizacije prekoračile dogovorjeni odstotek za osebno in skupno porabo. Te TOZD bodo morale do konca leta brezpogojno uskladiti to delitev z ostalim. Na koncu poročila podajata izvršni svet in občinska skupščina priporočila, ki so bila že tolikokrat izrečena, da jih ne gre ponavljati. Ugotovljeno je, da je še vedno precej delovnih organizacij, ki se ne držijo dosledno vseh dogovorov in resolucij gospodarskega razvoja.

F. PETKOVŠEK

Analiza polletnih rezultatov

Polletne bilance v gospodarstvu nasploh in seveda tudi v naših TOZD niso kompleksen prerez zaključenega obdobja. Za to je tudi težko ali celo nemogoče potegniti črto, kot to delamo ob zaključnih računih. Prav gotovo pa bi bilo nesmiselno zavrniti ugotovitve, ki jih polletni obračun prinaša, jih pustiti v nemar ali pa v predalu, češ zdaj so še počitnice, ob koncu septembra pa bo itak na razpolago devetmesečni obračun, oziroma ni niti tako daleč letni, pa bomo takrat bolj konkretni.

Prav gotovo kakšno našo TOZD z gornjimi težavami negiramo, ker so dejansko analizirali situacijo prvega polletja. V uredništvu tega ne vemo, ker člani Uredniškega odbora iz TOZD o tem ne poročajo, materiali v Glasilu št. 8/76 pa tudi ne izstopajo z bogastvom podatkov in prognoz. Gre torej za vprašanje: »Ali smo seznanili z rezultati poslovanja vse delavce?« Tako vprašanje je

umestno še posebej letos, ko prehajamo na novi sistem ugotavljanja dohodka po plačani realizaciji. Ravno zaradi tega je proučitev polletne bilance tudi družbenopolitična naloga. V mesecu septembru (bi morali) z najširšim sodelovanjem delavcev v TOZD temeljito preanalizirati to bilanco, pri tem konkretizirati vzroke za nižji finančni rezultat in poiskati nove možnosti in ločiti tiste, ki so rezultat slabega gospodarjenja, od drugih (restrikcije). Na podlagi take analize lahko kolektiv TOZD oblikuje učinkovite sanacijske programe, ki morajo nekatere bazarati na sklepih političnega aktiva z dne 20. 7. 1976, na planu (ki smo ga sicer pozno sprejeli), na boljši kadrovske politiki, večji disciplini nasploh in v nadaljevanjih stabilizacijskih naporov v vseh okoljih in na vseh ravneh, ki zahtevajo skupna odločanja in reševanja, pa tako tudi reševati, brez napačnih tozdovskih ozkosti.

žs

SAMOPRISPEVEK 77-81

POGLEJMO SE V OGLEDALO

Ko ugotavljamo, kako delavski razred prepočasi dobiva položaj, kakršnega mu daje ustava, se nam utrne vprašanje, zakaj in kje so vzroki.

Odgovor na to pa ni lahek, vendar mislim, da je temu krivih več vzrokov:

a) odgovornost posameznikov na delovnih mestih,

b) odgovornost posameznikov v izvrševanju funkcij,

c) pomanjkljivo znanje večjega ali manjšega dela delegatov o ustavi,

d) vrzeli o teoretični podkovanosti dela članov ZK.

V spletu takšnih povezav se lahko dogaja marsikaj, delavski razred v tovarni, trgovini itd. je na ta način imobiliziran in hitro se vsi računi iztečejo: s premalo razvito zavestjo delavskega razreda in gospodarskimi težavami pridobi vodilna garnitura na svojo stran tudi del delavstva in potem družno udarijo na »krivce«.

Še vedno se pojavlja tehnokratska miselnost; odločali naj bi samo nekateri, ki so zato poklicani. Najbolj žalostno je, da še sami v ljudeh vede ali nevede ohranjamo to miselnost: po uradni statistiki je vsak deseti Jugoslovčan izbran za člana neke od delegacij in tako direktno vključen v različne forume odločanj. To pa zahteva poleg informiranja zelo široko izobrazbo neposrednih proizvajalcev. Zaradi tega smo pričeli s široko akcijo za izobrazbo delavcev posebej na ideološko-političnem polju. Toda zelo pogosto se srečujemo s poedinčci-intelektualci, ki sedaj, ko je akcija v polnem teku, (istočasno vodimo težko bitko za stabilizacijo), delajo iz tega goli zaslužek.

Oni, ki na prošnje mestec in vasi prihajajo iz tako imenovane province, zelo spretno kalkulirajo in postavljajo cene, ki so skregane z vsemi zakoni matematike, kajti ko postane predavanje sredstvo in denar edini cilj predavatelja, potem tudi predavanje negira sam trud. Predavatelj prodaja svojo opredelitev in ne znanja, kajti zgodi se, da dnevno zasluži tak predavatelj tudi 3.000 dinarjev, toliko kolikor delavec mesečno, in to tisti delavec, ki je v svojem delu odvajal sredstva za tiste šole in fakultete, na katerih si je predavatelj pridobil znanje.

(Pred vojno si za to!mačenje Leninovega dela »Država in revolucija« zaslužil štiri leta ječe.)

V buržoaznem svetu je delež inteligence pri razdelitvi super profita in profita postal sredstvo njene podkupljivosti. Pred tem je inteligence s svojim prednostnim položajem prišla v situacijo, da se pomirja z izkoriščanjem ne samo delavcev, temveč tudi sebe kot razrednega sloja in s tem drži ročaj in zagovarja izkoriščanje. Njeno občasno pseudolevičarstvo je samo potrditev zavesti krivde. V naši družbi je potrebno, da ZK pojačano nastopi proti inteligentski samozavesti prej, preden preste v organsko, kar bo pripeljalo do njene ukinitve in s tem ne bo več obstajala kot nekaj posebnega in odvisnega od ostalih delovnih ljudi — na isti način bo tudi proletariat ukinil sam sebe kot razred.

vidno iz leta v leto ravno na primeru zunanje trgovine. Zdelo se je že normalno, da zunanja trgovina živi bolj od proizvodnje, za katero dela, čeprav je za kupovanje uporabljala devize proizvodnje in uvažala vse mogoče in nemogoče (otroške frače, balončke v neomejenih količinah itd.) ter opustila izvoz našega blaga na tuji trg. Bilo je že skoraj pravilo, da je v zunanji trgovini prostor za iznajdljive (tudi tam, kjer je to pomenilo spretnost v iskanju lukenj v zakonu — rupo-logija), ki so nemalokrat bili malverzanti koristolovci in kriminalci. (Jadran - Sežana, Vračarič itd.).

Razumljivo je, da se v teh pogojih ne more razviti samoupravljanje, delavska kontrola postane odveč in je v veliki večini primerov samo na papirju, formalno. Zunanja trgovina je bila leglo privatizacije, zvez in zvezic, ki so se razraščale kot plevel.

Izobraževanje, znanost in kultura so bistven dejavnik razvoja socialistične družbe, večje produktivnosti dela, razvoja ustvarjalnih sil ljudi in vsestranskega razvoja osebnosti, humaniziranja socialističnih samoupravnih odnosov in splošnega napredka družbe. Za to socialistična skupnost zagotavlja svobodo ustvarjanja in usmerjanja možnosti za razvoj in napredek izobraževanja ter znanstvenega, kulturnega in umetniškega ustvarjanja, da bi se kar najspešneje razvijale ustvarjalne sposobnosti delovnih ljudi, socialistični odnosi ter svobodna in humana osebnost.

(Iz ustave SFRJ)

Podana je globalna ocena na Predsedstvu CK ZKJ, ki pravi, da je večja pozornost dana razrednemu sestavu pri izboru vodilnih v osnovnih organizacijah, vendar je v članstvu ZK še vedno pre malo delavcev.

Ni važno samo, kako in kaj se dela — važno je tudi, kje. Velja pravilo: čim dlje od tekstilcev, obutvene industrije in industrije pohištva, če hočeš imeti še enkrat večji dinar, se vključi v zunanjo trgovino, naftna podjetja ali k projektantom, pa tudi v bankah ni slabo.

Dolgo časa je zunanja trgovina imela privilegiran položaj, čeprav to v samoupravnem socializmu čudno zveni; da so načela eno, praksa pa drugo, je bilo raz-

ločajo skupno politiko proizvodnje, razporejajo dohodek, dosežen s tem sodelovanjem kot skupni dohodek, ter skupaj prevzemajo riziko tega poslovanja in odgovornost za pospeševanje proizvodnje in prometa v skladu s samoupravnim sporazumom ali pogodbo o sodelovanju.

Težnje in zahteve so, da se zunanjetrgovinska podjetja bolje organizirajo v smislu zastopanja na domačem in tujem trgu. Združujejo naj se za skupno nastopanje na tujem trgu.

V dolgoletnem anarho-liberalističnem odnosu do zunanje trgovine so se vsi ukvarjali z zastopanjem, od resničnih zastopnikov do turističnih in proizvodnih podjetij, institucij in drugi. Delovati moramo v pravi smeri, da nas tujci ne izigravajo, pa tudi do naših »tujcev« moramo biti previdni. Zunanjetrgovinska podjetja naj bi sklenila samoupravni sporazum o minimalni proviziji, saj sedaj prihaja do situacij, da je za isti artikel (npr. avtogume) nekje provizija 3%, drugje 20% in postavlja se vprašanje, kje je razlika 17 odstotkov. Kajti vedeti moramo, da vsi partnerji dobro vedo, kakšne so provizije. Ta del provizije se potemtakem prelije drugam (osebno okoriščanje, podkupnine).

Verjetno bo potrebno čimprej z dogovori regulirati, kakšno funkcijo morajo opravljati zastopniška podjetja, da se lahko tretirajo kot takšna. Umestno bi blo, da samo razvita zastopniška podjetja lahko opravljajo funkcijo zastopanja, nikakor pa ne tista, ki pobirajo samo provizijo od principalov in nimajo v svojem sklopu ne servisov, ne konsignacij.

Vendar bo to zelo težko, če ne bomo upoštevali načel kadrovske politike, saj zaenkrat v zunanjetrgovinskih organizacijah združenega dela ni bilo dosti slišati, da bi kakšna OOZK konkretno analizirala kadrovske položaj. Podobna slika je v novinarskih hišah, kulturnih in raziskovalnih ustanovah, univerzi, državnih in upravnih organih, bankah, zavarovalnicah, enako je z **vodilnimi delavci v komercialni, direktorji, vodilnimi delavci v računovodstvu in rezervnimi starešinami.**

Vodilo za konkretne akcije v kadrovske politiki naj bo zakon o združenem delu, ka-

terega določila bomo lahko prenašali v samoupravno prakso samo tedaj, če bomo imeli »prave ljudi na pravih mestih« in to s polno odgovornostjo, kajti kako naj si predstavljamo, da si elektrogospodarstvo in železnice pri svojih izgubah vseeno privoščijo visoke osebne dohodke in zavirljiv družbeni standard.

Z vso ostrino je treba poudariti osebno odgovornost vsakega posameznika na delovnih mestih, v izvrševanju funkcij je potrebno posebej dati poudarka delu članov ZK, kajti nekateri komunisti niso nikjer vključeni v družbeno politično delovanje, drugi pa so preobremenjeni, zatorej je ena od glavnih nalog OO enakomerna porazdelitev nalog in pri tem zaostritev odgovornosti pri izvajanju sprejetih nalog.

Družbeno politične organizacije na čelu z ZK se morajo v TOZD boriti in zagotoviti, da se na delovnih mestih od mojstra do direktorja, skratka na vseh delovnih mestih, na katerih imajo delavci opravka z vodenjem, z odnosi do delavcev, z razvojem samoupravljanja, nahajajo in sprejemajo ljudje, ki so moralno politično neoporečni, ki imajo strokovne kvalitete in kvalitete za delo z ljudmi, ljudje, ki poznajo in sprejemajo samoupravno in socialistično usmeritev.

Boriti se moramo za načelo moderne organizacije dela, za razmejitev pristojnosti in uveljavitev sistema odgovornosti. Odgovornost se ne sme zakrivati za meglenimi »subjektivnimi in objektivnimi dejavniki«, temveč, če je kaj narobe, je treba piskati nosilce neodgovornosti, neučinkovitosti in slabega dela.

V ilustracijo nekaj statističnih podatkov o dohodkih v septembru, oktobru, novembru in decembru 1975:

zunanja trgovina			
trgovina na drobno gospodarstvo			
sept.	okt.	nov.	dec.
4155	4409	5041	4335
3265	3444	3490	3695
3470	3653	3689	3842

VIRI:

Poročilo o uresničevanju družbene vloge in krepitve ZK (Ljubljana-Center).

Poročilo IK predsedstva CK ZKS o kadrovski politiki. Zavod za statistiko SRS. Oslobođenje - Sarajevo. Dagmar Šuster: Odgovornosti ob akcijskih programih. Razgovor Oskarja Daviča z redakcijo Komunistične Ustave SFRJ.

POPRAVEK

Celjskega grofa Ulrika II niso ubili 9. 9. 1956, ampak 9. 9. 1456 — oprostite napaki v Glasilu št 8/76.

NEUVRŠČENI

BEOGRAD 1961 — COLOMBO 1976

Čas je tisti, ki ocenjuje vse dogodke, delo — tudi mednarodne odnose. In ravno politika neuvrščenih je pokazala času in svetu svojo trajnost in perspektivnost.

»Od prve konference v Beogradu 1. 1961 do pete sšdaj v Colombu postajajo neuvrščeni iz leta v leto »eden od odločujočih faktorjev naše dobe« (M. Minić).

»Naše materialne moči so skromne, a naše možnosti daleč od tega, da bi bile nemejene, toda naša moralna moč je ogromna«. To so Titove besede na prvi konferenci septembra 1961 v Beogradu. Danes, 15 let po tem, ne more nihče zanikati politične vloge neuvrščenih, tudi najbolj zagrizeni zagovorniki blokvske dominacije ne.

Neuvrščeni so vse številnejši in močnejši. Svet in mednarodne odnose si težko mirno brez njihove prisotnosti. To ni več samo močna moralna sila, to je gibanje, ki je postalo važen faktor v svetovnih dogajanjih, resnična svetovna politika, ki jo osvaja vse več držav.

Od Beograda 1961 do Colomba 1976 so neuvrščeni od 25 članic prišli do števila preko 80. Gibanje je raslo korak za korakom.

Beograd 1961 — Število udeleženi: 25 polnopravnih članov in 3 opazovalci.

Osnovni dokumenti: Deklaracija šefov držav in vlad izvenblokvskih držav, znana pod imenom »Beograjska deklaracija neuvrščenih«, poslana vladam SSSR in ZDA.

Deklaracija vsebuje osnovne smernice in načela gibanja, ki še ni osvojilo termina neuvrščenost. Enoglasno je sprejeto, da to ni kakšen tretji blok. V izjavi o vojni nevarnosti opozarjajo na nevarna križna žarišča v svetu in pozivajo človeštvo k mirnemu reševanju vseh trenj in problemov.

Kairo 1964 — Število udeleženi: 47 polnopravnih in 10 opazovalcev.

Dokument: Program za mir in mednarodno sodelovanje.

Vse večje število neuvrščenih držav je pokazalo, da gibanje nima meja ter da razlike v družbenopolitičnih sistemih niso nepremostljiva ovira za sporazumevanje. Dokument je bil razdeljen na 11 poglavij in je podprl borbo vseh narodov proti kolonializmu in imperialističnemu pritisku. Poudaril je, da je treba moralno in materialno podpreti narodnoosvobodilna gi-

banja v Afriki in drugod po svetu.

Lusaka 1970 — Število udeleženi: 55 polnopravnih in 9 opazovalcev. Dokumenti: Deklaracija o miru, neodvisnosti, razvoju, sodelovanju in demokratizaciji mednarodnih odnosov in Deklaracija o neuvrščenosti, ekonomskem razvoju ter še 14 drugih programskih dokumentov.

Sprejeti dokumenti so pokazali, da gibanje ni »humana utopija« niti »prehodni preizkus« temveč, da je to gibanje humanizma in upanja za vse človeštvo. Pokazali so, da se neuvrščeni bore za boljši, humanejši, pravičnejši in demokratičnejši svet nasploh.

Alžir 1973 — Število udeleženi: 75 polnopravnih in 9 opazovalcev.

Sprejeti dokumenti: Politična deklaracija, Ekonomska deklaracija, akcijski program ekonomskega sodelovanja, deklaracija o borbi za narodni osvoboditev in še 17 različnih resolucij o aktualnih svetovnih problemih.

Dokument: Dnevni red: Obči pregled in ocena politične situacije in vloga neuvrščenosti s posebnim pogledom na jug Afrike, Srednji vzhod, Palestino, Ciper in na latinsko-ameriška vprašanja, Indijski ocean kot cono miru, vmešavanje v notranje zadeve držav, razorožitev in pomorsko pravo, pregled mednarodne ekonomske situacije in problem razvoja, pregled mer za jačanje gospodarske solidar-

Colombo 1976 — Število udeleženi: preko 80.

Dnevni red: Obči pregled in ocena politične situacije in vloga neuvrščenosti s posebnim pogledom na jug Afrike, Srednji vzhod, Palestino, Ciper in na latinsko-ameriška vprašanja, Indijski ocean kot cono miru, vmešavanje v notranje zadeve držav, razorožitev in pomorsko pravo, pregled mednarodne ekonomske situacije in problem razvoja, pregled mer za jačanje gospodarske solidar-

Je to napisal kdo iz Avtotehne

ODGOVOR PA JE BIL TAK:

Vse bolj razmišljam o moči in vplivu pisane besede oz. objavljenih člankov v naših glasilih. Zdi se mi, da sta ta moč in ta vpliv veliko manjša, kakor sicer mislimo. Malo je sestavkov, ki vzbujajo veliko zanimanje, **še manj pa je takšnih, ki so spremenili resnično stanje.**

Za to, tov. urednik, bi bilo dobro, ko bi malce razpravljala o tem. Po mojem mora članek, če hoče biti res učinkovit, izpolnjevati naslednje pogoje:

PRVIČ, da v njem prevladuje človek kot subjekt odločanja.

DRUGIČ, da informacija ni »go'a« informacija.

TRETIČ, da ima avtor v članku aktiven odnos do problemov, ki jih obravnava, ne pa da je pasiven in indolenten (se pravi, da avtor ne sme biti zgolj registrator, ampak tudi dejavnik, ki pomaga reševati problematiko) in ne nazadnje

ČETRTIČ, avtor se mora zavedati, da obstajajo med njim kot piscem in med bralcem številne pregrade, ki jih je treba premagati. Menim, da so te pregrade težje na bračevi kakor na avtorjevi strani.

To so po mojem glavni elementi. Kaj meniš o tem, tovariš urednik?

NE! TO JE NAPISAL »B. Ž.« IZ ROGASEVCA (Komunist 76).

O moči in vplivu pisane besede je bilo pri nas že veliko napisanega, objavljenih je bilo veliko knjig. Magična javna beseda je bila predmet številnih pogovorov, razprav in sklepov. Toda, ko o tem spet razmišljamo, se znova znajdemo na začetku poti.

Občutek, o katerem piše »B. Ž.«, zares obstaja, posebno ob bilancah, ob zaključkih akcij (zakon o združenem delu) itd., kako javna beseda vpliva na reševanje problemov, s katerimi se ukvarja.

Verjetno to čutite sami v svojem časopisu. Zares, članek, v katerem ni v središču pozornosti človek, TOZD ali podjetje, nima nobenega vpliva. Vendar moramo reči, da niti bralci, ki pri prebiranju članka ne mislijo na našeto, ne morejo razumeti, o čem piše članek. To je nekakšna vzajemna odvisnost, dialektika pisanja. Isto je z mešanjem sebe v članek. Članek, v katerega novinar ne vnaša sebe kot javnega družbenega političnega delavca, nima vpliva.

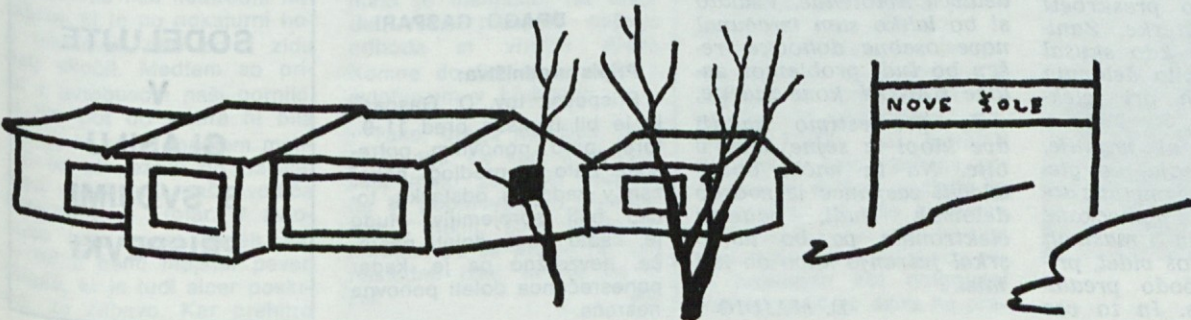
Da pa bi bil vpliv članka popoln, morajo tudi bralci vnašati sami sebe v problematiko, ne kot ljudje, ki jih članek »zabava«, ampak kot družbeno politični dejavniki. Kjer tega ni, je vse bolj za zabavo.

JANEZ STANA

POSLALI SO NAM

Stranka Veličkovski Blagoje iz Skopja piše:
»Pre 6 meseci kupio sam CEAT gume 165/70-13 Veltro. S tim gumama sam prešao 13.000 km po dobrim i lošim drumovima, a prvobitni profil skoro je ostao isti. Veoma sam zadovoljan tim gumama i verujem, da ću i dalje voziti gumama ove znamke.
Ujedno Vas molim, da mi pošaljete vaše reklamne naljepnice.

Unapred zahvaljujem

Solidarnost je tudi pri nas doma

* NA
9 CICERO

Preteklo je že veliko dni od tistega groznega trenutka, ko se je zatresla zemlja in uničila mnogo domov. Trenutki groze in strahu so sicer pustili ljudem svoj pečat, toda vztrajnost in trdna odločnost da ostanejo na svoji zemlji, je prebivalcem Posočja vtila voljo do trdega in zahtevnega dela. Dolina reke Soče in njene obrobne vasi so se spremenile v eno samo veliko delovišče. Ljudje so revni in razen starih domačij in nekaj živine v veliki večini nimajo dovolj sredstev za obnovo. Zato pa imajo voljo do dela in veliko zavest in ljubezen do svoje zemlje, da ne zapuste teh krajev.

Tukaj pa nastopi solidarnost delovnih ljudi širom po domovini, ki tudi tokrat ni ostala ob strani. Takoj po potresu so prihajale prikoliče iz vseh krajev domovine. Prizadetim so za prvo silo nadomestile porušene domove. To je bila hitra, učinkovita, toda le začasna rešitev. Potrebno je bilo misliti na popravilo njihovih uničenih domov, za to pa so potrebna denarna sredstva, material, delovna sila in razne davčne in kreditne olajšave. In zares je bila organizirana široka akcija za obnovo teh krajev, ki še vedno traja.

Med letnimi počitnicami so se vrstile mladinske delovne brigade, ki so skupno s pripadniki JNA priskočile na po-

moč ponesrečencem. Tako so v vasicah, ki so bile najbolj prizadete in najbolj odročne, že končali prve akcije. To so Breginj, Sedlo, Podbela in druge. Celo nekatere sindikalne organizacije so organizirale »vikend« v Posočju ter dva dni organizirano delale povsod tam, kjer so jih najbolj potrebovali. Druge organizacije združenega dela pa so se odločile pomagati z materialom, ki ga nenehno dovažajo, ali pa so nakazali finančna sredstva na žiro račune.

Že od vsega začetka tudi mi v AVTOTEHNI ne stojimo ob strani. Takoj po potresu je Konferenca OOS Avtotehne kupila prikolico, ki smo jo tudi sami dostavili v Idrsko pri Tolminu. Na eni izmed zadnjih sej pa je Sindikalna organizacija zopet sklenila na pobudo zbora delovnih ljudi nakazati 10 starih milij. strogo namensko za Posočje. Ker pa ne vemo, kaj je prizadetim v tem trenutku bolj potrebno, ali denar ali material, **smo se odločili, da jih najprej vprašamo.**

Tako sva se s tov. Kačarjem vdrugič podala na pot proti Tolminu. V Tolminu sva obiskala na sedežu SZDL tov. Jana, predsednika SZDL, ter tov. Juga, podpredsednika občinskega odbora za odpravo posledic potresa, ki sta naju zelo lepo sprejela. V pogovoru sta nama opisala težak položaj prav na vseh

področjih tako gospodarstva kot šolstva in še kje. Zato sta bila vesela pomoči, saj potrebujejo še ogromno sredstev, ker je bila občina že prej bolj revna, tako da se sami ne bodo mogli zlepa postaviti na noge. Domenili smo se, da nam v najkrajšem času javijo, kaj dejansko potrebujejo. Skoraj z gotovostjo pa sta rekla, da bodo verjetno najbolj dobrodošle peči.

Ko sva se iz Tolmina odpejela proti Idrskemu, sva na okoliških gorah zagledala sneg, ki je že silil precej daleč v dolino. Bilo pa je tako mraz, da naju je že spominjalo na zimo.

Ko sva bila zadnjič v Idrskem ob predaji naše prikoliče, sva se spraševala ali bodo sploh uspeli prehiteti zimo in popraviti domove. Zdaj pa sva videla precej popravljenih hiš — v glavnem tiste, ki so bile manj prizadete. Vseposod sva videla, kako ljudje hite z zidarskimi opravili. Tako sva tudi tov. Miklavića lva srečala ob mešalcu. Pomagal je sosedu pri obnovi hiše. Takoj naju je vljudno povabil k sebi domov. Ko pa sva vstopila, sva presenečena obstala. Stanovanje je bilo podobno gradbišču. Povsod oporniki, ki so podpirali na novo vlitu ploščo. Povedal je, da so morali skoraj podreti počene zidove in narediti novo »plato«.

Zdaj pa, ko se plošča suši, pomaga sosedu. Tako si drug drugemu izmenično pomagajo, da bi si vsaj za silo uredili domove pred zimo. Toda zima že kaže zobe kot nalašč! Prav tisto noč je namreč zapadel sneg v bližnjih hribih, z gora pa že pihla mrzel zimski veter. Ljudi, ki še prebivajo v prikolicah, že zebete ter se boje, da ne bodo vsi uspeli s popravili. Predvsem pa ne tisti, ki morajo podreti poslopja in jih nanovo postaviti. Povedal je, da prav taki nesrečneži prebivajo v naši prikolici. Obiskala sva tako družino.

Korenovi prebivajo v naši prikolici že od potresa, kajti njihova hiša je namenjena rušenju. Doma so iz hiše št. 103, zdaj pa se štiričlanska družina stiska v naši prikolici. Hiše še niso podrli, čeprav bi oni to želeli. Kajti njihova hiša je pod muzejsko zaščito, zato čakajo na načrte, saj morajo postaviti natančno kopijo stare hiše. Torej enako hišo morajo postaviti na istem mestu! Takih hiš je še veliko, je povedala tov. Marica, zato pa prizadeti ljudje ne morejo hiteti, kot bi želeli. Vedo pa, da do zime ne bodo uspeli. Povedala nam je, kako je bilo tiste strašne noči, ter da se še bojijo. Če potres doživiš enkrat, je dovolj to, da ga podoživljaš še mnogokrat ob vsakem tresljaju.

Postregla nama je z malico ter pripovedovala, kako so z veseljem do letos počasi obnavljali hišo. Veselili so se novih načrtov, da bi adaptirali prostore, sicer počasi kot dopušča majhen zaslužek, a kljub temu so se veselili. Toda prehitel jih je potres. Za sprotne popravila je še šlo, kako pa bo zdaj, ne vedo. V službi je le oče, ki je invalid. Zato bo zelo težko prevzeti »solidarnostne kredite«, še težje pa vračati! In tako jim je dobrodošla vsaka pomoč, najbolj pa so se razveselili naše prikoliče, ki jim je začasno prinesla varno zavetje. Zares iz srca se zahvaljujejo vsem delavcem Avtotehne, ki so jim s prikolico začasno nadomestili izgubljeni dom.

Spoznala sva, da mora človek videti te ljudi na samem kraju, da lahko vsaj malo občuti njihovo stisko. To pa nam dá misliti in prišli smo do spoznanja, da **moramo** biti solidarni, da **moramo** delati še kakšen dan za ponesrečence. Zakaj, morda nas jutri doleti nekaj podobnega, ljudje, ki pa so danes dobili našo pomoč, tega ne bodo nikdar pozabili!

DRAGO GASPARI

Pripis uredništva:

Prispevek tov. D. Gasparija je bil napisan pred 11.9., torej pred ponovnim potresom. Zato je predlog, nakazan v zadnjem odstavku, toliko bolj sprejemljiv. Hudo je, kadar koga doleti nesreča, nevzdržna pa je, kadar ponesrečenco doleti ponovna nesreča.

D. MAJDIČ

Skriti mikrofon

»Sram te bodi! Takole zaupno, med štirimi očmi se pogovarjava, ti pa — bumf! — tole bo pa za v Glasilo. Od mene že ne slišiš nobene več!«

»Egoist! Nočeš, da bi o tvojih odkritjih slišali še ostali prizadeti. Sicer pa ti tu sploh nisi pomemben — važna je problematika. Z malo sreče pa utegneš dobiti v Glasilu celo odgovor na svoja nerganja.«

»Čedalje težje vstajam zjutraj, zlasti sedaj, ko so noči vse daljše. Srečni tisti, ki lahko spijo takole do šestih — sedmih. Madona, jim zavidam!«

»Meni prometna konica vzame debelo uro na teh nekaj kilometrih, žena pa se v isto smer z otrokom cijazi v avtobusih, ker prične z delom ob sedmih. Razpočil bi se!«

»Ti, mar ni nekdo maja lani tam na Viču v svoj gale akcijski program vključil tudi gibljiv delovni čas in to celo pod točko ena?«

»Ne pozabi, da je bil takrat še v.d.«

»Zleht si, da veš! Saj ni vse odvisno od njega.«

»Od koga pa?«
»Pojma nimam.«

»Greva na dva deci, sicer se bom popenil od je-

ze! Ze tretjič ta teden mi je kifelj pripopal ceglec zaradi napačnega parkiranja.«

»Mene pa komunalni vedno dobi, ko se mi parkirna ura izteče. Garaža pa je draga kot žafran.«
»Kaj pa Avtotehni prostor v PPH? Kateri izbranci ga koristijo?«
»Le kdo bi to vedel!?!«

»Spet telefoniraš v tuji no! Šef te bo skalpiral!«
»Saj je vseeno — on ati stranke. Slednjih je celo več.«

»Pa pošlji teleks pod top urgent'...«

»...ki ga bo odposlala devica Marija, kajne? Gertruda sicer dobro klofa, ampak je več kot toliko ne upam gnjaviti. Dodatka za dvojno funkcijo pa ji tudi ne morem obljubiti!«

»No ja, prav imaš. Je res svinjarija, to namreč, da ne morejo preskrbeti začasne operaterke. Zanima me, če je kdo skušal izračunati število delovnih ur, izgubljenih pri teleksu.«

»Pa to še ni najhuje. Slabo mi prihaja, ko gledam po tleh razmetane dopsele telekse, pomeckane role papirja, da o masmah ne govorim. Boš videl, prihodnje leto bodo predlagane za odpis. In to vse

zaradi borih tristo čukov, kolikor bi zahtevala honorarka. Vidiš, to je naša računica.«

»Pa nekdo vendarle mora biti odgovoren za to!«
»Verjetno je tudi ta na dopustu.«

PREDLAGAM

da se namesto uveabe kontrolnih ur pri vratarju ob 6.15 izključijo vsa dvigala.

Tako bodo morali zamudniki peš v svoja nadstropja, zlasti DSSS...

da uvedemo za nakupovanja na trgu med delovnim časom posebne dovolilnice zelene barve, pise pa naj si jih vsak sam. Pokažimo svojo discipliniranost v vseh pogledih...

da sprejmemo samoupravni sporazum o obveznem nakupu uvoženih žepnih kalkulatorjev za vse delavce Avtotehne. Vsakdo si bo lahko sam izračunal nove osebne dohodke, rešen bo tudi problemov zaloge CANON konsignacije.

da premestimo zaanji dve klopi iz sejne sobe v bife. Na ta način bomo izločili zaspance iz zborov delovnih ljudi, oddelek elektronike pa bo lahko srkal jutranjo kavo ob isti mizi.

KOLENDARČEK — OKTOBER

1. 10. 1943 — prvi zbor od poslancev v Kočevju.

4. 10. 1957 — v SZ izstreljen prvi umetni satelit Sputnik I.

5. 10. 1964 — v Kairu se začne II. konferenca nevtrščinih držav.

8. 10. 1864 — rojen srbski humorist Branislav Nušič.

10. 10. 1920 — na Koroškem izveden krivičen plebiscit, ki odtrga del Koroške od Jugoslavije.

11. 10. 1941 — dan vstaje makedonskega ljudstva.

14. 10. 1809 — napoleonova vojska zasede slovensko ozemlje.

17. 10. 1943 — na otok Vis pride prva zavezniška materialna pomoč naši armadi.

20. 10. 1944 — končani hudi boji za osvoboditev Beograda.

21. 10. 1941 — Nemci postrelijo 7.000 talcev v Kragujevcu.

23. 10. 1944 — sovjetska armada stopi na nemška tla.

26. 10. 1961 — Ivo Andriću podelijo Nobelovo nagrado.

29. 10. 1941 — v Užicu pride do prvega napada četnikov na partizane.

31. 10. 1941 — Nemci začnejo izseljevati Slovence iz Brežic in Krškega v Srbijo.

Zanimivosti: Elizejska palača, sedanja rezidenca francoskih predsednikov, je bila zgrajena leta 1718 zaradi šale. Grof D'Evreux je žrtvoval zanjo ogromno vsoto denarja, da bi dostojno sprejel regenta francoskega kralja, vojvodo Orleanskega. Ta je namreč prvi grofu napovedal obisk. Toda izkazalo se je, da se je vojvoda Orleanski samo šalil. Nikoli ni prestopil praga Elizejske palače.

SODELUJTE

V

GLASILU
S SVOJIMI
PRISPEVKI

MI PLANINCI

Od ustanovitve našega Planinskega društva je poteklo šele eno četrtletje, kar precej članov smo nabrali, 181 nas je in še vedno se prijavljajo novi. Svoj znak imamo, lepe značke so tudi že na voljo in če povem še to, da je za nami že nekaj planinskih izletov — pa bi se kar lahko reklo, da je naše Planinsko društvo zaživelo.

Prav nič važno ni — enkrat izjemoma — iz katerega tozda si, važno je, da imaš dobre čevlje in da prineseš s seboj svoj nahrbtnik in dobro voljo, pa se že peljemo na naš prvi izlet — Logarska dolina, odtod pa mimo lepega slapa Rinke na Okrešelj. Vodstvo izleta je prevzel naš planinski vodič Janez Gršič. Preden smo začeli pot navzgor, nam je v kratkih besedah povedal nekaj pravil o hoji po gorah, predvsem pa o redu in disciplini pri skupinski hoji, tj. na organiziranih izletih. Zanimivo ga je bilo poslušati in verjamem, da ne bo odrekel, če ga tu poprosimo še za pisano besedo za naše Glasilo. Tako bi bili o tem poučeni in seznanjeni tudi tisti, ki na našem prvem izletu niso bili z nami ali se bodo za izlete šele odločili.

Kar korajžno smo jo mah-nili na Okrešelj in ga pre-magali vsi kljub temu, da smo rinili v breg v opoldanski vročini. Med prvimi so bili tudi naši najmlajši, brez vsakih težav so premagali strmino. Pot domov nam je v avtobusu med petjem in splošno voljo prav hitro minila.

Naš drugi izlet smo usmerili na Gorenjsko v prelepe gozdove in planine Pokljuk. Avtobus nas je pustil pri Športhotelu, mi pa pot pod noge do Rudnega polja, kjer smo se podprli in obnovili naše pojemajoče sile. Odlično tekne malica v gorah, dvakrat dobra in zaslužena je, marsikomu pa se prileže tudi požirek žganega. Z novimi močmi smo jo mah-nili na Uskovnico, eno najlepših planin nad Bohinjem. Tu nas je pričakala prijazna koča in med ostalim lep razgled po planini Uskovnici, ki je dodobra posejana z ličnimi hišicami. Pot nas je po počitku peljala navzdol v Staro Fužino v Bohinju in seveda do Bohinjskega jezera, ki je bilo letošnje poletje izjemno toplo. Kopalni smo se, nato pa ob dišeči kavi tovariško in prijateljsko poklepetali ter občudovali naš neutrudni naraščaj, ki je po nekajurni hoji tekmoval, kdo bo z zidu dalj skočil. Medtem so pršli z avtobusom naši gorniki, ki jim pot do jezera ni bila dovolj in so jo medtem mah-nili še ob jezeru do Savice, med njimi tudi naša vodiča Lampreht in Trojar. V avtobusu smo zopet zapeli, saj je bil z nami mojster pevec Filipič, ki je tudi sicer poskrbel za zabavo. Kar prehitro

nam je minil lep izlet in takih si še želimo, saj niso prezahtevni in se jih lahko udeleži vsakdo brez posebne opreme in kondicije.

Tretjič smo jo mah-nili kar na Triglav in tako združili dva predvidena izleta, prvega na Komno in do kočice pri Sedmerih jezerih in drugega na Triglav. Vreme je bilo nezanesljivo in odločitev za izlet je padla šele dva dni pred odhodom, nekateri pri-

šport rekreacija

javljenci so zaradi vremena odpovedali — ostalo nas je 23. V petek zvečer nas je pričakala polna Vodnikova koča, mi pa smo dokazali, da gre pohlevnih ovac res veliko v en hlev. Po čaju smo se v lepem planinskem jutru odpravili na Kredarico in ko smo se v koči zbrali vsi, se telesno in duševno pripravili za zadnji vzpon, nas je presenetil snežni metež, naš »cilj« pa se je vedno bolj zavijal v meglo in vedno gostejše so bile snežinke. Neverjetno doživetje sredi avgusta a tudi neprijetno.

Najpogumnejši so se vseeno odpravili na vrh, za njimi je šel vodič Čuk, druga ekspedicija pa se je pod vodstvom Lamprehta odpravila na Planiko, Dolič in čez Hribarce po lepi dolini Sedmerih jezer do kočice pri Sedmerih jezerih. Pot tja je pred nami »po hitrem postopku« ubral Drago Balažič, da bi nam preskrbel udobnejše spanje kot prejšnjo noč in to mu je tudi uspelo. Spremljal nas je sneg, pozneje dež, bili smo mokri, a medtem ko smo grizli kolena v Hribarce in se znotraj potili, nam je planinski vetrič posušil obleko, v koči pa nas je čakal vroč čaj, pa tudi prigrizek in udobna ležišča smo več kot zaslužili.

Da pa se zadeva ne bi preenostavno končala, sta naša izurjena planinca Lampreht in Šuštaršič še isti večer pomagala pri reševanju in transportu ponesrečenega planinca preko Komne v dolino, se vrnila nazaj v kočico pri Sedmerih jezerih in le malo je manjkalo, da drugi dan nista prespala našega odhoda in vrnitve preko Komne do Savice in nato z avtobusom v Ljubljano.

Tako, draga kolegica, dragi kolega, če sem ti zbudila vsaj malo želje in veselja, da bi popotovala in planinarila z nami, zberi voljo in korajžo, pa se prijavi na naš naslednji izlet in ne bo ti žal. AS

VPRAŠANJA — ODGOVORI — RAZLAGE

Vprašanje: Ali delavcem preneha delovno razmerje v združenem delu za čas šolanja, čeprav dobiva osebne dohodke (ali štipendijo)?

Odgovor: Pravice in dolžnosti delavca in delovne organizacije v zvezi s strokovnim usposabljanjem in šolanjem morajo biti določene s samoupravnim sporazumom. Delavec, ki je poslan na študij odnosno strokovno usposabljanje, pa poleg tega redno dela, ostane v normalnem delovnem razmerju. Če pa tak študij prekinja redno delo v delovni organizaciji, potem delavec ne more biti več v delovnem razmerju, ugasnejo mu vse pravice in obveze, čas šolanja pa se mu ne šteje v delovni staž.

Vprašanje: Ali je z zakonom ali s kakšnim dodatnim predpisom prepovedano odobravati delavcem v računovodstvu daljši čas od rednega delovnega časa (nadure) za izdelavo periodičnih in zaključnih računov?

Odgovor: Kdaj je delavec dolžan delati preko rednega delovnega časa (nadure), je točno določeno v členih 50., 51. in 52. Zakona o pravicah in dolžnostih delavcev v združenem delu. Iz teh členov je razvidno, da se za taka dela ne more uvesti nadurnega dela. V našem Glasilu smo o tem že pisali, zato je na kratko: nadurno delo se lahko uvede za izredna in nepredvidena dela, ne pa v slučajih, ko vemo že vnaprej kakšno je delo in kdaj nastopi. Za take primere je treba izdelati pravilno razdelitev dela in delovnega časa pred, za čas in po takem delu.

Danes objavljamo kot glavno vprašanje v tej rubriki pismo tovarišice **Tatjane Kramer** iz Zagreba. **KDO BO ODGOVORIL? Sindikat, uprava podjetja?** Zigon ne, ker od septembra 1975 ni več socialni delavec. Pa prečitajmo: »Ob prvi obletnici izhajanja našega GLASILA — še enkrat čestitke! Izgleda, da je najbolj agilen dopisnik sam glavni urednik — njegov stil je originalen in mi je všeč.

Ker pa je tov. Zigon obenem tudi »referent za soc. varstvo« (GLASILO št. 2/1975), kjer je zajeta tudi skrb za upokojeince, dovolite mi nekaj misli.

Prebrala sem namreč — v GLASILU št. 7/76 — intervju z novepečeno upokojenko, tovarišico Miro OVEN. — Lepo, da je s toliko vedrine zapustila svoje dolgoletno delovno mesto. Zanima me pa, s kakšno pozornostjo je bil spremljan njen odhod?

Sprašujem zato, ker se npr. nas zadnjih upokojeincev iz Zagreba ni spomnila niti Direkcija, niti rokovodstvo nadležnih TOZD. Kaj morebiti dolgoletno delo vsakega poedinca ni **deček podjetja** in ne zasluži niti ene besedice — HVALA — ki naj bi bila vsaj mala satisfakcija, da nisi pozabljen kot dolgoletni sodelavec (brez ozira na pra-

vilnik podjetja in izplačano odpravnino (minuli rad) po republiškem poprečju).

Pred leti npr., ko so šle v pokoj korespondentke, tov. Ažman in Mačefat — dobile so pismo Direkcije s par toplimi besedicami v smislu zahvale za sodelovanje v podjetju. Mislim, da je to gesta, ki ravno na takšni prelomnici življenja veliko pomeni!

Mogoče bi Vas zanimalo tudi to, kako je organizirana skrb za upokojeince pri drugih podjetjih.

Rešeno je stanovanjsko vprašanje, pa koriščenje počitniških domov, na strošek podjetja popraviljanje zob (novi tretji zobje), podjetje nosi stroške klimatskega ali bolniškega zdravljenja 1-krat letno do 15 dni, enkrat letno denarna pomoč (nad 3000 dinarjev), seveda tudi letni sestanek, pa kakšen izlet, oskrba ozimnice. V primeru smrti pogreb in vkop na stroške podjetja. Možnost posojila iz kase skupne pomoči itd. Odpravnine so nedavno bile od 3 do 6 milij. starih dinarjev!!!

A naš sindikat? Za časa ev. dolgotrajne bolzani aktivnega člana — ni predvidel niti šopek cvetic (čeprav je bila članarina redno plačana vsa leta), ali pa so dane samo po »simpatijah«.

Sicer pa se pri nas ne pozablja na upokojenke na Dan žena. Vsi upokojeinci so povabljeni 1-krat letno na večerjo s programom v Ljubljano (kar je vezano s stroški). Tudi možnost korištenja počitniških prikolic imajo. — Seveda, niso vsa podjetja enako »bogata«, torej vsak se pokriva, kakor je pač dolg! Pa ne zamerite!

Pozdravljeni!

T. KRAMER

VPRAŠANJE:

Ko poslušamo, da je v AT — 30% preveč ljudi, bi bilo prav, da člani našega kolektivna zvedo »en sam majhen podatek« in to KDO SO TI, če pa v isti sapi lahko ugotovimo in zapažamo zaposlovanje honorarnih in upokojenih sodelavcev.

Želela bi torej naslednji odgovor na vprašanje:

1. Koliko ima DO AT (številčno) zaposlenih:
 - a) honorarnih sodelavcev,
 - b) upokojenih sodelavcev,
 - c) na katerih delovnih mestih delajo,
 - d) koliko znašajo v polletnem obračunu skupni OD z vsemi prispevki za vse honorarne in upokojene uslužbenice,
 - e) ali imamo v našem načrtu kadrovske politike predvidene nadomestitve teh kadrov z vključitvijo mlajših perspektivnih kadrov?

PER MILJENKA

ODGOVOR:

Po podatkih za avgust — zaposlenih skupaj 700 ljudi.

- a) honorarni sodelavci — 5 ljudi,
- b) upokojeni sodelavci — 7 ljudi,
- c) Z. Fux — gen. direktor, R. Komelj — vodja konsignacije Fiat, M. Kovačič — carinski referent, A. Pirjevec — administrator, F. Slamič — svetovalec, I. Zupančič — prod. referent, S. Zigon — referent za informacije,
- d) Z vsemi prispevki v polletnem obračunu:
 - honorarni sodelavci (bruto) 149.815,20 din,
 - upokojeni sodelavci (bruto) 285.639,50 din.
- e) Skupaj 435.454,70 din.

Odgovorov po tej točki do zaključka redakcije še nismo prejeli.

Požirek vode za brigadirja

Dom na Vitrancu

PRIŠLI:

- 2. 8. 1976 ZANELLA Željko — TOZD V
- 2. 8. 1976 ZAJELNIK Igor — TOZD IV
- 2. 8. 1976 KASTELIC Marija — DSSS
- 6. 8. 1976 KRHN Olga — DSSS
- 2. 8. 1976 ŠKRJANEC Darko — TOZD I
- 9. 8. 1976 SKOF Franc — TOZD II

ODŠLI:

- 9. 8. 1976 KAJZER Peter — TOZD Komer. vozila — sporazumno
- 31. 8. 1976 URH Andrej — TOZD Osebna vozila — sporazumno
- 31. 8. 1976 KUNČIČ Ljudmila — TOZD Komer. vozila — sporazumno
- 31. 8. 1976 KRANJC Bogomir — TOZD Komer. vozila — sporazumno
- 15. 8. 1976 BRENCE Janez —

- TOZD Komer. vozila — sporazumno
- 15. 8. 1976 PERME Marija — DSSS — sporazumno
- 31. 8. 1976 DEISINGER Ana — DSSS — sporazumno

- 31. 8. 1976 FASALEK Marjana — DSSS — upokojitev
- 31. 8. 1976 IVANUSA Zlata — DSSS — sporazumno
- 23. 8. 1976 VUJIC Zlata — TOZD V — sporazumno

- 31. 8. 1967 KOŠAK Miro — DSSS — sporazumno
- 31. 8. 1976 JEGLIČ Matjaž — TOZD IV — sporazumno
- 31. 8. 1976 KROFLIČ Janez — TOZD V — sporazumno

Diagnoza št. 20

Nič večnega ni na tem svetu, pa tuđ ne moja diagnoza. Pošle ideje so poetu, na srcu bolj leži mu proza.

Za to je dvajseta po vrsti napisana, obenem zadnja.

Ti sklepi pesnika so čvrsti, je stvar vsebine to — ne muha marnja.

Zbuditi se mora mladi svet in baviti se s to »kulturo«.

Utihne stari naj »poet«, naj čuva patine glazuro.

Pravilne take so zahteve, če to pojav je splošen in povsod.

Odit da mor'jo stare reve, če mladim kdo zapira pot.

Samo zahteva pa ni dosti, če pravih ni nadomestil.

Tako smo se zmenil' že v hosti, kdo komu kdaj bo kaj krojil.

Skup spraviti »Glasilo« naše konec koncev ni težka stvar.

Prepišeš tekste kot ti paše, naslov, podpis, pa je honorar.

Če pa vprašaš na primer tole:

»Kdo, kdaj in komu avto pere«? dobiš v glavo bližnje stole, ker nisi fer in prave vere.

Je v Avtotehni vse mogoče.

Njen član v prikotico se javi, dopust da, ko je najbolj vroče prež'vi na Poreča zeleni travi.

Ta isti pa termin prodaj za lepe d'narje, tam nekemu.

Tako se tuđ goljfat' da, seveda čisto to ni po zakonu.

Da v servisu vsem na obeh leži »Glasila« kar cel kup,

ne čudi te — čeprav je greh, ker ni zastoj in ni od muh.

Zato se včasih kdo vpraša:

»Zakaj imamo časopis? Da vanj čim več se jih oglaš'a!

Novic ta pravih da dobiš!

Tako rođe se pesimisti, kar vsak'mu se lahko zgodi.

Kljub temu cele moje so obisti. Pa srečno! Vsem »poet« želi.

								SKETOVA POVEST (MIKLOVA)	DELAVEC VEMAJ-LIRNICI	GOZDIČEK, GAJ	OGNJE-NIŠKI IZBRUH	DOMAČE Ž. IME	ATALOS	
ZAJEČAR		KRVAVA KLOBASA	IME PESNICE NEGRI	PEVKA PAVONE	ANTON TORKAR	PRIPADNIK NEMCEV	SESTAVIL: JOZE J. PETELIN	VZDEVEK NOVINARJA LUCUJA					NAŠ ODLIČNI NAMIZNI TENISAČ	JUŽNOAM. GORSTVO
LETOVIŠČE PRI KOPRU							SALA, SMEŠNICA	NRAVO-SLOVJE, MORALA						
STRJENJE								PODROČJE POSODA V KEMIJI						
LETOVIŠČE V ČRNI GORI						CAS BREZ VOJNE	PITAN PRASIČ			ANGL. DOLZ. MERA	LES ZA KURJAVO			
OSEBNI ZAI MEK			PO VRSTI UREJENE CRKE									LUDOLFOVO ŠTEVILO	PRVI TON V GLASBI	
OKRASNA PTICA			IGRALEC ALEKS IČ	EDO CVETKO STAROGRŠKI JUNAK			TREMOLO	SVOJINA, POSEST			VEZNIK	OBRT-NIŠTVO		RISBA: BRASO
KAR SE SCIMI							SREDOZEM. RASTLINA ZA ZAČIMBO						PRIIMEK TREH JESE-NIŠKIH HO-KEJISTOV	ČETRTI RIMSKI CESAR
LEVI PRITOK REKE PO VITALIJI							DEŽELA ARABCEV	OSKAR URBANČ						
STANJE PO VSADITVI										ZDRAVILNA RASTLINA				
OTON TRUBAR		ANTON JANEŽIČ				PASJA KOČA				OKLEPNO VOZ ILO				